

למילות השיר מתוך שירונט

אהוד מנור: (מתוך ויקיפדיה)

אהוד מנור נולד בבנימינה, לישראל ורחל וינר. בשנת 1962 התקבל לעבודה בקול ישראל כעורך מוזיקלי. שנה לאחר מכן נסע ללמוד תקשורת המונים בניו יורק, שם פגש את הזמרת עפרה פוקס, השניים התחתנו וחזרו לישראל. לזוג נולדו שלושה ילדים ששמותיהם גלי, ליבי ויהודה, על שם אחיו של אהוד, יהודה וינר אשר נפל במלחמת ההתשה. אהוד, שהיה קשור עד מאוד לאחיו הצעיר, כתב עליו את השיר: " אחי הצעיר יהודה", וכן את השיר "בן יפה נולד". הכאב על נפילתו של אחיו הצעיר ליווה אותו במשך השנים, ובא לידי ביטוי ברבים משיריו בהם " אין לי ארץ אחרת" ועוד.

בשנת 1995 זכה מנור בפרס אקו"ם על מפעל חייו בפזמונאות, ובשנת היובל לישראל, 1998, זכה בפרס ישראל בתחום הזמר העברי.

בשנת 2005 קיבל תואר דוקטור לשם כבוד מאוניברסיטת בר-אילן. תואר זה הוענק לו על תרומתו הגדולה לתרבות העברית. אהוד מנור תרגם וכתב למעלה מאלף שירים. המלחינה הראשונה שמנור עבד עמה הייתה נורית הירש.

באמצע שנות השבעים החל מנור לעבוד עם מתי כספי, שהלחין בלדות מורכבות של מנור הנוגעות בחיים האישיים, כמו "ברית עולם", "ילדותי השנייה" ו"לא ידעתי שתלכי ממני", לצד שירי פופ קלילים והומוריסטיים כמו "אמור שלום" ו"נחליאלי". מנור תיאר את עבודתם המשותפת כ"השלמה הדדית שלנו זה את זה."

תרומתו של אהוד מנור לזמר העברי הייתה רבה ביותר. הוא נחשב במשך שנים רבות כפזמונאי הפורה ביותר במדינת ישראל. מנור כתב שירים מכל הסוגים, משירים קלילים והומוריסטים בעיקר לתחרויות זמר, ועד שירים מורכבים, שנגעו ברבים.

מנור היה מהיוצרים המוזיקליים שהחלו מתחילת שנות השבעים לבטא את עצמם בגוף ראשון, דבר שהיווה ניגוד לשירי המולדת שהושרו עד אז. לכך התייחסה גם ועדת פרס ישראל בנימוקי הזכייה שלו לפרס:

..."אהוד מנור הביא לזמר העברי את קולו הפרטי, קול אינטימי, חושפני

אהוד מנור נפטר ב 12-באפריל 2005 מדום לב.

בשיר קולות השדה פונה אהוד מנור לדמות בלשון זכר גוף שני , ומבקש ממנה להקשיב לקולות השדה. בסוף השיר הוא מדבר על נחמה שמביאים איתם קולות הטבע.

אפשר לראות בשיר כשיר נחמה שנכתב בעקבות נפילתו של יהודה- אחיו של הכותב, ואולי הפנייה מכוונת אליו, או לקוראים את השיר, ואולי אף לעצמו.

נתייחס דרך השיר להשפעת הטבע על תחושות האדם, ואת היכולת שלו להתחדש, ובכך להביא נחמה ותקווה בעיתות מצוקה ועצב בעקבות אובדן.

נתחיל בקריאה ודיון דרך מילות השיר, ואחר כך נבדוק כיצד המוסיקה יחד עם האמצעים האומנותיים יוצרים אוירה התואמת את מילותיו.

מהלך הוראה:

פעילויות :

האזינו לשיר ותארו את התחושות שעלו בכם בזמן ההאזנה. מה השפיע על תחושות אלה? מילים? מוסיקה? קצב?

<https://youtu.be/BhkKLuPkVT8>

2. בעקבות קריאה:

א. למי לדעתכם פונה הכותב בשיר?

ב. "האנשה" בשיר:

הכותב משתמש ב'האנשה' של הטבע.

"האנשה": היא ייחוס תכונות אנושיות למי שאינו אדם (בעלי-חיים, חפצים דוממים, איתני הטבע, אלים וכן הלאה). (מתוך ויקיפדיה)

למי מייחס הכותב את הפעולות הבאות:

תזמורת חרישית - _____

עולים וחרש ניגשים - _____

מלחש - _____

(מחסן מילים: עשב, קולות ולחשים, קולות העשב והאדמה)

נסו לשער מה תורמת ההאנשה בשיר לקוראים?

3. השוואה בין התוכן והמלודיה בפזמון

- בפזמון מתוארות פעולות המתרחשות בשלושה מקומות שונים. **לפניכם תמונות שונות. נסו להתאים את מילות הפעולה למקום שבו היא מתרחשת:**

מתחת לפרחים, רוחש, העשב לשיחים, מלחש,
מתרגש, בצמרות עצים

המקום:

הפעולה:

ובמוסיקה....

כעת התבוננו בתווים ובדקו האם יש הלימה בין המלודיה בפזמון לבין התוכן.

סי

לה

לה

CODA

מצאנו כי קיים יחס _____ בין המוסיקה לבין התוכן. (ישר/הפוך)

4. גובה הצליל ותרומתו לאוירה בשיר

סמנו בכל בית את השורה/מילה שבה נמצאים הצלילים הארוכים והנמוכים ביותר. היעזרו בתווים שלפניכם

אם תקשיב היטב, אתה תשמע
כנפיים נפרשות
קריאות עורב והדהודי פרסות
ברוח החמה
קולות העשב והאדמה .

אם תקשיב היטב, אתה תשמע
קולות ולחשים
אשר עולים וחרש ניגשים
אל סף הנשמה
קולות העשב והאדמה

אם תקשיב היטב, אתה תשמע
תזמורת חרישית
והבטחה לבוקר בראשית
של אור ונחמה
קולות העשב והאדמה .

א - שים ח - ל - ו - לוח-קו מע-תש תה א טב-הי שיב-תק אם

מה - ש - נ - ה סף אל שים-ג - נירש - ח - ו ליס-עו שר-

מה - ר - א - ה - ו שב - ע - ה לוח-קו

Chords: $A^{\flat}7^{+9}$, $E^{\flat}7^{+9}$, $D^{\flat}7^9$, Cm , D^{\flat} , Cm , G , G^7 , Cm

אלו תחושות יוצרים הצלילים הנמוכים?

5. אור ונחמה בשיר

בחרו מבין התמונות הבאות תמונה המתאימה לאווירת הנחמה שבבית האחרון. הסבירו מדוע בחרתם בתמונה זו

באיזה בית בשיר הכותב רואה בקולות הטבע דרך להתנחם?

במה שונה עם כך הבית האחרון מהקודמים לו?

הטבע הוא חלק מהחיים, יש בו מחזוריות, הוא יכול להתחדש. כך גם בחיים, ניתן להתגבר על הצער ולהמשיך קדימה: "...והבטחה לבוקר בראשית של אור ונחמה" "ספרו על מקרה עצוב שקרה לכם, וכיצד התגברתם על הקושי"

7. יצירה וסיכום:

*תזמורת קולות מן הטבע:

צאו לחצר והאזינו לקולות הטבע. נסו להפיק יצירה מוסיקלית מקולות הטבע בעזרת אבנים עלי

תזמרו את השיר באמצעות מטלופון:

סול

סול

א - שים ח - ל - ו - לות-קו מע-חש תה א פה יב-תק אם

מה - ש - נ - ה סף אל שים-ג - ני רש - ח - ו לים-עו שר -

מה - לה - ה - ו שב - ע - ה לות-קו

מה - פה - מ - ש - מה - ו חים-פר - ל חת- להב חש-רו - ש מה כל

צים-ע - רות - צמ - גש - ר - מת - ש - חים-שי - ל שב - ע -

מה - א - ה - ו שב - ע - לות-קו

מה - ד - א - ה - ו שב - ע - ה לות-קו

Chords: $A^{\flat}7^{+9}$, $E^{\flat}7^{+9}$, $D^{\flat}7^9$, Cm , D° , Cm , G , G^7 , Cm , Gm , Dm , Fm , Cm , G^{\flat} , $A^{\flat}7^{+}$, Cm , G , G^{\flat} , Cm , Cm , E^{\flat} , Fm , Cm , G , G^7

8. קישור ליצירה נוספת העוסקת בקולות הטבע והשפעתם על נפש האדם:

[שירת העשבים](#)

<https://youtu.be/A-6m6CKOdC4>

שיר זה מדבר גם הוא על הניגון שיש בטבע.

איזה מוטיב חוזר בשני השירים ?

מה תורמים הקולות של הטבע לאדם בשיר הראשון? ובשיר השני?